Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 291.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście, miesięcznie złotych sześć.

WTOREK 21 Grudnia 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr		Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rozne uwagi.
18	6"	27 10. 05	—7, 6	1, 02	Wschodni	średni	Pogoda	
	2	9, 02	—4, 8	1, 32	,,	,,	Pochmurno	
	10	8. 41	—7, 2	1, 06	,,	,,	Pogoda	
19	6"	7''' 65	—9, 3	0. 87	Wschodni	słaby	Pogoda	
	2	6 54	—4 8	1. 32	Wschodni	,,	,,	
	10	6. 20	—8 4	0. 95	Wschodni	,,	,,	

Wiadomości krajowe.

— *Od brzegów Dunaju 9 Grudnia.* —

Cztery pułki piechoty, t. j pułk Hess w Krems, pułk xiążę Schwarzenberg w Linz, pułk arcyxiążę Karol w Bernie, i pułk Wocher w Budweis, otrzymały rozkaz do pochodu, ostatni do Włoch a pierwszy do Graz. Dzień do wyruszenia jest 15 grud.; drugie 2 pułki otrzymają nieco późniéj swoje przeznaczenie.

Wiadomości zagraniczne.

—*Paryż* 13 *Grudnia.* —

Xiążę Syrakuzy, brat króla Neapolitańskiego, przybył tu jak się domyślają, w interesach politycznych odnoszących się do obecnego położenia krajów włoskich.

Dziennik *Siecle* utrzymuje, że P. Guizot miał się porozumieć z Austryą do wspólnéj interwencyi w sprawie szwajcarskiéj; Francya miała wystawić 40,000 armią na granicy Szwajcaryi, podczas gdy Austrya byłaby ściągnęła 80,000 wojska do Tyrolu, Lombardyi i Voralbergu; plan ten jednak doznał wielkiego oporu na radzie ministrów, a wysoki wpływ poparty zdaniem panów Duchatel i Dumon przeważył.

Na giełdzie obiegały wczoraj pogłoski o powstaniu na wyspie Sycylii, gdzie konstytucyą z r. 1812 ogłosić miano. *Journal des Débats* mówi dziś: „Możemy zapewnić że wieści te najmniejszéj nie mają zasady."

Na przedstawienie pana de Lamartine, akademia w Macon podała do rozwiązania następne zadanie na rok 1848: Jakie są korzyści i straty z pracy w więzieniach; czyli, jak należy urządzić pracę w więzieniach, by przez to nie wprowadzić konkurencyi niebezpiecznéj z robotnikami wolnemi.

Z Rochfort donoszą, że tam z rozkazu ministra marynarki spiesznie uzbrajają okręty, których przeznaczenie jednak nie wiadome.

Sprawa hrabiego Mortier, który jak wiadomo, za obłąkanego uznany do domu waryatów oddany został, przybiera teraz wcale inną postać. Familia ujęła się za nim i złożyła dowody przeciwne, przekonywające, że żona jego dogadzając swojemu niemoralnemu życiu przyprowadziła go do rozpaczy. Jego własne zeznania potwierdzają to i stały się powodem do wytoczenia całéj rzeczy przed sąd któréj tok tak jest zajmujący, że mnóstwo ciekawych na posiedzenia sprowadza; o skutku procesu nie omieszkamy donieść łaskawym czytelnikom.

— *Londyn* 12 *Grudnia* —

Morning Chronicle zawiera dziś następujący artykuł: „Kupcy zostający w stosunkach z południową Ameryką dowiedzą się z przyjemnością, że rządy angielski i francuzki zawarły między sobą układ, który położy koniec długiéj wojnie między rzecząpospolitą Buenos-Ayres a Montevideo. Tym sposobem żegluga na rzece Plata nie będzie doznawać żadnych trudności.

Izba nizsza zebrała się dziś nadzwyczaj wcześnie dla słuchania sprawozdania komitetu względem irlandzkiego bilu przymusowego. Przyjęcie nastąpiło bez opozycyi, poczem posiedzenie odroczono.

Do Woolwich, nadszedł rozkaz do postawienia artyleryi na stopie wojennéj.

— *Od granic Szwajcarskich.* —

Posiedzenie d 11 grudnia. Prezydyum doniosło najprzód o kommissyi, która ma sobie polecone rozdzielać pieniądze nadsełane dla

rannych, wdów i sierot po poległych wojownikach związkowych. Następnie odczytano listy wierzytelne angielskiego posła lorda Stratford Canning, własnoręczny list królowéj angielskiéj i postanowienie ministra spraw zagranicznych lorda Palmerston. Oba listy zapewniają o życzliwości królowéj i rządu dla związkowéj rzeczypospolitéj i niepodległości Szwajcaryi. Prezes oświadczył zarazem, że poseł z uwagi na zaszłe zmiany wstrzymał się od doręczenia noty zgodnéj z francuzką i dał ustne zapewnienie przyjaźni i szczeréj troskliwości swego rządu o utrzymanie niepodległości Szwajcaryi. Według porządku dziennego przystąpiono potem do obrad nad środkami mającemi być zastosowane do Neuenburga i Appenzellu za niedostawienie kontyngensu. Po długich rozprawach postanowiono większością skazać Neuenburg na zapłacenie 300,000 a Appenzell na 15,000 franków szwajcarskich, któreto summy przeznaczone są na fundusz stały dla wdów i sierot po poległych w wojnie domowéj.

Z list dotąd nadeszłych okazuje się że liczba rannych 222, a zabitych 59 wynosi.

— *Florencya* 7 *Grudnia.* —

Sprawa zajęcia okręgu Fivizzano przez wojska modeńskie ostatecznie załatwioną została w tén sposób, że część ta W. Xięstwa Toskańskiego na zawsze wcieloną będzie do xięstwa Modeny. Co do Pontremoli układy jeszcze nieskończone.

— *Neapol* 4 *Grudnia.* —

Dziwne obiegają pogłoski o stanie Sycylii: Według jednych wyspa ta powstała na całéj przestrzeni i ogłosiła się niepodległą; według innych zaś wojska rządowe miały odnieść zwycięztwo nad powstańcami, cokolwiekbądź nastąpiło, wkrótce się dowiemy. Z środków ostrożności, jakie rząd w tych dniach zastosował do obecnego usposobienia umysłów tutejszéj publiczności, wnosić można, iż oczekuje jakiegoś przesilenia i jest gotowy stawić opór wszelkim gwałtownym usiłowaniom ze strony wichrzycieli spokojności publicznéj.

— *Konstantynopol* 26 *Listopada.* —

Według Konstytucyonela Konstantynopolitańskiego odpowiedź Cesarza Rossyjskiego na list króla greckiego jest tego rodzaju, że rządowi greckiemu nic nie pozostanie jak tylko zastósować się do życzeń w niéj wynurzonych i dać Turcyi zadośćuczynienie która niesłusznie została obrażoną w osobie swego posła.

JENA i AUERSTAEDT.

Z historyi Konsulatu i Cesarstwa.

(*przez Thiersa*).

(Ciąg dalszy.)

W Paryżu pozostały tylko kobiety z rodziny cesarskiéj a cesarzowa Józefina, przerażona nowemi niebezpieczeństwami, na które Napoleon mógł być narażonym, prosiła i otrzymała pozwolenie udania się za nim aż do Renu, bo spodziewała się, że bawiąc w Moguncyi, będzie mogła częściéj mieć wiadomości o swym małżonku. Oprócz zarządu cesarstwa, arcykanclerz miał jeszcze zarząd rodziny cesarskiéj. Polecono mu dawać rady i kierować członkami rodziny, którzyby zapominali w czemkolwiek o regułach skreślonych przez samego cesarza.

Napoleon wyjechał w nocy z 24 na 25 września w towarzystwie cesarzowéj i pana de Talleyrand, zatrzymał się kilka godzin w Metz dla obejrzenia twierdzy i ruszył następnie do Moguncyi, gdzie przybył 28 września. Dowiedział się w tém mieście, że w drodze przeminął się z gońcem z Berlina, który miał mu wręczyć ostateczne objaśnienia dworu pruskiego, a który spieszył daléj do Paryża. Tak więc tylko zbliżając się do Niemiec, mógł uzyskać ostatnie objaśnienia, których pragnął. Widział w Moguncyi marszałka Kellerman, mającego nadzór nad depo, marszałka Mortier dowodzącego ósmym korpusem i objaśnił im znowu jak mają postąpić sobie w danych wypadkach. Kazał uzupełnić zapasy Moguncyi, zmienił w niektórych punktach uzbrojenia téj twierdzy, przyspieszył wyruszenie młodych żołnierzy wybranych z depo, oraz przewóz żywności i amunicyi, które miały popłynąć z Renu na Men i pójść w górę téj rzeki aż do Würtzburga. Mnóstwo oficerów służbowych biegających na wszystkie strony, nawykłych zdawać mu raport tylko o tém, co własném okiem widzieli, bezustannie przybywało i odjeżdżało, by mu zdać sprawę jak jego rozkazy wykonanemi zostały i jaki jest stan rzeczy. W Moguncyi Napoleon oddalił dwór cywilny, zatrzymał tylko dwór wojskowy. Nie mógł jednak uchronić się od wzruszenia, widząc łzy cesarzowéj. Jakkolwiek pełen zaufania, sam ustępował przed niespokojnością ogólną, jaką wywoływała koło niego myśl o długiéj wojnie na północy przeciw narodom zupełnie nowym. Z boleścią więc pożegnał Józefinę i pana Talleyrand i przeprawił się za Ren; wkrótce jednak boleść tę przerwały wielkie myśli a widok niezmiernych przygotowań położył tamę wzruszeniu, które chętnie wypędzał z serca a chętniéj jeszcze usuwał z twarzy spokojnéj i rozkazującéj.

Mnóstwo jenerałów i xiążąt niemieckich czekało nań w Würtzburgu dla złożenia mu hołdu. Nowy xiążę Würtzburga, właściciel i panujący tego xięztwa, wyprzedził wszystkich. Xiążę ten, którego Napoleon znał we Włoszech, przypomniał mu pierwsze dni chwały równie jak stosunki przyjaźni, bo ze wszystkich xiążąt włoskich on tylko jeden nie starał się szkodzić armii francuzkiéj. Dla tego jedynie zmuszony okolicznościami, Napoleon, odebrał mu dawne jego państwo. Przyjmowano cesarza w pałacu dawnych biskupów Würtzburgskich, pałacu pysznym, mało mniéj

świetnym jak pałac Wersalski, wielkim pomniku kościoła niemieckiego, kiedyś tak potężnego, tak bogato uposarzonego. Miał on z xięciem Ferdynandem długą rozmowę o dzisiejszym stanie rzeczy, a szczególniéj o usposobieniu dworu austryackiego, którego bliskim krewnym był ten xiążę, jako brat cesarza Franciszka. Xiążę Würtzburgski, przyjaciel pokoju, ukształcony wysoko jak wszyscy książęta austryaccy wychowani w Toskanii, pragnął dla własnéj spokojności zbliżenia się Francyi z Austryą. Starał się więc poddać Napoleonowi niektóre z myśli w wieku zeszłym przewagę mających, gdy gabinety Wersalski i Wiedeński połączone przeciw berlińskiemu, zjednoczonemi były wspólną wojną i małżeństwami. Przypomniał mu że ta epoka była epoką sławy dla marynarki francuzkiéj i starał mu się dowieść, że Francya, potężna na stałym lądzie nad potrzebę, nie miała marynarki dla odżywienia, poparcia i opieki nad swym handlem, zniszczonym od lat pietnastu. Te myśli nie były nowe dla Napoleona, bo mu je co dzień powtarzał pan de Tallejrand, Xiąże Würtzburgski zdawał się wierzyć, że dwór wiedeński korzystać będzie z téj sposobności dla zbliżenia się do Francyi i utworzenia sobie pomocy z grożącego dotąd ciągle nieprzyjaciela. Napoleon, usposobiony do tego dzisiejszym stanem rzeczy, tak był oświadczeniami xięcia przenikniony, iż napisał natychmiast do pana De Larochefoucauld i rozkazał mu zrobić przyjazne oświadczenia gabinetowi wiedeńskiemu, tak jednak, by na tém godność jego nie cierpiała, dość przecież znaczące, by Austrya poznała, iż od niéj tylko zależy związek szczery z Francyą.

Jakkolwiek Napoleon był potężnym i pełnym zaufania, przewidywal jednak, że bez silnego związku na stałym lądzie, wystawionym być musi ciągle na koalicye, że te przerywać będą jego walkę z Anglią i zużywać w walkach lądowych siły, których powinien był użyć na morzu. Ponieważ związek z Prusami o którym z zbyt małą starannością pamiętał, nie powiódł się, koniecznie zatém musiał myśleć o związku z Austryą. Ale ta myśl, tak świeża nie była godną, jako chwilowa illuzya, przenikliwości jego ducha. Bez wątpienia, gdyby jaką ofiarą chciał ten związek okupić i zwrócić Austryi jednę z bogatych prowincyi od niéj odłączonych, zgoda byłaby możebną i szczerą. Ale jak można było żądać od Austryi pozbawionéj w tak krótkim czasie Niderlandów, Lombardyi, xięztw Modeny i Toskanii, Szwabii, Tyrolu, korony cesarstwa niemieckiego, by się połączyła z dobywcą, który jéj zabrał tyle krajów i pozbawił jéj dawniejszéj potęgi. Można się było spodziewać neutralności po słowie danêm w biwaku pod Urschitz, licząc na wspomnienia Rivoli, Marengo, Austerlitz, ale związek z nią był tylko marzeniem wylęgłém w głowie pana Telleyrand i xięcia Würtzburgskiego: jeden z nich zaś ulegał osobistym nawyknieniom, drugi interesowi swego nowego położenia. Ta dążność do szukania związku niepodobnego, wykazywała cały błąd popełniony w lekkiém traktowaniu przymierza z Prusami, które było możebném, łatwém i opartém na wspólnym interesie. Zresztą owa chęć zbliżenia się do Austryi była próbą, na którą Napoleon pozwalał, dla niezaniedbania myśli uważanéj za pożyteczną, a któréj Napoleon nie sądził za konieczną przy dzisiejszéj swojéj potędze. Spodziewał się bowiem, pomimo wszystkich gadanin o prusakach, że ich pobije tak prędko i tak zupełnie, iż wkrótce u nóg swoich mieć będzie i zyska sprzymierzeńców nie z ich dobréj woli ale zwycięztwem. (d. c. n.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 19 *do dnia* 20 *Grudnia.*

Kottlej Edward konsul król. prus., Wanielc Karol, Lesniewska Tekla, Romer Marya ob., Rucki Konstanty, z Galicyi; -- Witaszewski Karol ob., Sejdel Karol, Miraczewski Jacek ob., Wołoszewski Alexy, z Polski.

Wyjechali z Krakowa.

Wojciechowski Maxymilian ob., do Galicyi; -- Kamiński Józef ob., do Polski.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 8589. D. W.

CESARSKO KRÓLEWSKI

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na skutek upoważnienia C. K. Rady Administracyjnéj z dnia 20 b. m. Nro 7308 D. G. w odniesieniu się do Reskryptu JWgo Ces Kr. Kommissarza Nadwornego z dnia 17 b. m. N. 4688—4699 r. b. wydanego, zawiadomia tych wszystkich których to interessować może, iż w dniu 29 (dwudziestym dziewiątym) b. m. przyjmowanemi będą do uderzenia godziny 2éj z południa przez Przewodniczącego w Ces. K. Wydziale deklaracye na wydzierżawienie dochodu z koszernego w Obwodzie Kazimierskim. Cena roczněj dzierżawy oznacza się na 66,125 złotych polskich, od któréj zaofiarowania *in plus* czynionemi być winny: życzący sobie ubiegać się o tę dzierżawę ma obowiązek złożyć na *vadium* w Ces. Król. Kassie Głównéj Poborowéj złotych polskich 6612 groszy 15, a następnie uzyskać poświadczenie tejże Kassy na wierzchu deklaracyi, którą w ten sposób ułożyć należy:

Wzór do Deklaracyi.

Przejrzawszy i zrozumiawszy warunki do licytacyi dzierżawy Poboru koszernego w Obwodzie Kazimierskim, takowe przyjmuje i obowiązuję się niniejszym przez następne dwa lata od 1go Stycznia 1848 poczynając placić rocznie po złotych polskich (tu wypisać cenę zaofiarowaną literami i numerami) przepisane *vadium* złożyłem, które po przyjęciu deklaracyi mojéj wyminie za kaucyą, Kraków dnia (tu nastąpić winna data, podpis i miejsce zamieszkania podającego.)

Kraków dnia 20 Grudnia 1847 r.

Przewodniczący w Wydziale
K. Hoszowski.
Referendarz. L. *Wolff.*

Nro 4619.

Konkurs=Verlautbarung

Bei der k. k. vereinten Salinen und Salzverschleiß Administration in Wieliczka ist die Stelle eines k. k. Grubenrechnungsführers=Gehilfen in Erledigung gekommen.

Mit diesem in der XII. Diätenklasse stehenden Dienstposten ist ein Jahresgehalt von 400 fr. und der systemmäßige Salzbezug von 15. Pfund jährlich pr. Familienkopf verbunden.

Bewerber um diese Dienststelle haben ihre Gesuche, belegt mit den legalen Nachweisungen über ihr Alter, zurückgelegte Studien und bisherige Dienstleistung, über ihre im Gruben = Manipulations- und Rechnungsfache erworbenen praktischen Kenntniße, über Übung im Kanzlei und Schreibgeschäfte, wie auch über ihren Gesundheitszustand, dann über die Kenntniß der polnischen oder einer andern slavischen Sprache hieramts längstens bis 30. Jäner 1848 im Wege ihrer vorgesetzten Behörden zu überreichen und zugleich anzuzeigen ob und in welchem Grade sie mit einem der bei dieser k. k. Salinen Administration angestellten Beamten verwandt oder verschwägert sind.

Welches von Seiten der k. k. Polizei Direction zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Krakau am. 20. Dezember 1847.

In Erkrankung des Herrn k. k. Polizei Directors
Smidowicz.

Doniesienia prywatne.

Annonce.

Die erzherzogliche **Industrial-Verwaltung** in Teschen gibt hiemit Nachricht, dass in der erzherzoglichen **Ustroner Werkstelle Dreschmaschinen, Getreideputzmühlen, Säemaschinen, Siedemaschinen, Kartoffelreibmaschinen, Kartoffelquetschen, Pflüge** mit gusseisernem Streichbrett, **Kartoffel-Cultivatoren, Exstirpatoren, Mineurs** sogenannte **Wühler** von Gusseisen etc. angefertiget, und in beliebiger Anzahl unter billiger Berechnung bezogen werden können. Vorzüglich wird auf den **Kleyle' schen Pflug** aufmerksam gemacht, er bewirkt die vollkommene Wendung der Furche, ist für alle Bodenverhältnisse anwendbar, bedarf eine geringere Zugkraft, als alle andern Pflüge, ist dauerhaft, und können die einzelnen Bestandtheile durch jeden Dorfschmied leicht reparirt werden. Die **Cultivatoren** und **Exstirpatoren** sind gleichfalls nach richtigen Princip construirt, und zeichnen sich durch zweckmässige Arbeit aus Der **Wühler** oder **Untergrundpflug**, ein Instrument hinter dem Pfluge anwendbar, um den Untergrund in beliebiger Tiefe zu lockern, ohne die todte Erde auf die Oberfläche des Ackers zu bringen, wird seiner Brauchbarkeit wegen besonders empfohlen.

Auf den erzherzoglichen Eisenwerken in Schlesien und Galizien werden nebst Schmiedeisen alle Sorten Eisengusswaaren, besonders tragbare **Koch-** und **Sparherde,** alle Sorten **Loch-** und **Falzplatten, Feuerröste** und **Ofenhälse, Tischherde, Zimmer- Luftheitz-** und **Steinkohlenöfen, Balkon-** und **Gitterstäbe, Grabkreuze, Grabmonumente** und **emaillirtes Kochgeschirr** angefertiget, auch **Maschinenbestandtheile** nach Modellen zum Gusse übernommen, und die Bestellungen unter billigster Berechnung ausgeführt.

Alle Aufträge und Bestellungen auf vorstehende Artikeln, so wie auch auf **Rosoglio** und **Käse** nach Schweizer Art, übernimmt die erzherzogliche **Industrial-Verwaltung** in **Teschen,** und theilt über alle Artikeln ausfuhrliche Preislisten aus.

Hier in **Cracau** bei herrn **Anton Hoelzl** hält dieselbe offene Niederlage, wo zu billigen Fabriks Preisen notirt wird, und alle Bestellungen aufgenommen werden.

(3r.)

Od nowego roku jest do wynajęcia cało drugie piętro pod L. 261 w głównym rynku naprzeciw wieży ratusznéj; bliższą wiadomość powziąść można na dole tegóz domu t. j. w cukierni Wielanda. (2r.)